

PROVEG MEDIÁLNÍ ANALÝZA: zastoupení témat klimatické změny v českých médiích na základě dat MEDIABOARDU

Mediální analýza zkoumá pokrytí tématu klimatické změny v českých médiích s propojením témat zemědělství, energetiky a potravin. Globální potravinový systém je v současnosti zodpovědný za třetinu emisí skleníkových plynů, přičemž potraviny živočišného původu vypouštějí dvakrát více skleníkových plynů než potraviny rostlinného původu. Současný diskurz se však soustředí především na problematiku energetiky.

Hlavní otázky analýzy byly:

1. Do jaké míry propojují česká média témata zemědělství a potravin s problematikou klimatické změny?
2. Jaký je poměr zastoupení témat zemědělství a potravin v kontextu klimatické změny v českých médiích v porovnání s tématem energetiky?

METODOLOGIE A VÝSLEDKY

Analytická data byla zkompletována díky PR nástroji Mediaboard (mediaboard.com), který umožňuje sledovat obsah článků v médiích. Pro tuto analýzu jsme vyhledávali články pomocí klíčových slov souvisejících s klimatickou změnou, zemědělstvím, masem, mlékem, energetikou, a potravinami. Následně jsme zhodnotili kvalitu článků a jejich relevanci v kontextu tématu.

Zahrnutá byla pouze vybraná tištěná a online média, jejich seznam je v příloze na konci této zprávy. Celkem bylo analyzováno 5993 článků týkajících se klimatické změny v časovém rozmezí od 1. ledna 2023 do 31. prosince 2023.

Články	Počet	%
týkající se klimatické změny	5993	
z toho zmiňující energetiku	2727	45,5 %
z toho zmiňující potraviny	595	9,93 %
z toho zmiňující zemědělství / maso / mléko	79	1,32 %

INTERPRETACE VÝSLEDKŮ

Analýza naznačuje, že česká média věnují výrazně méně pozornosti zemědělským a potravinovým tématům v souvislosti s klimatickou změnou ve srovnání s tématem energetiky.

Tato nerovnováha může signalizovat nedostatečné uvědomění o vztahu mezi zemědělstvím, potravinami a klimatickou změnou, přičemž zemědělský sektor hraje klíčovou roli v emisích skleníkových plynů a vlivu na životní prostředí.

- Globální potravinový systém je zodpovědný za zhruba jednu třetinu celosvětových emisí skleníkových plynů.^{1 2 3} Největší podíl mají na svědomí potraviny živočišného původu.^{4 5} Výzkum publikovaný v časopise Nature Food například zjistil, že globální emise skleníkových plynů z potravin živočišného původu jsou dvakrát vyšší než z potravin rostlinného původu a jsou zodpovědné za přibližně 20 % globálních emisí.⁶
- Podle FAO je zemědělská expanze příčinou téměř 90 % celosvětového odlesňování (v letech 2000 až 2018). Od roku 1990 bylo ztraceno 420 milionů hektarů lesa – to je téměř velikost Evropské unie (423 milionů hektarů).⁷
- Potraviny živočišného původu využívají 83 % celosvětové zemědělské půdy, což je oblast velká jako Severní a Jižní Amerika dohromady, přičemž poskytují pouze 18 % kalorií a 37 % bílkovin spotřebovaných v EU.⁵

Dále je patrné, že potraviny mají v médiích větší zastoupení než zemědělství samotné, což může naznačovat větší důraz médií na spotřebitelské aspekty (např. vegetariánství, veganství) v kontextu klimatické změny. Avšak stále je třeba zvýšit povědomí o dopadech zemědělství a potravinového systému na životní prostředí a klima.

Zjištění z této analýzy podporují potřebu širšího a vyváženějšího zpravodajství, které by lépe reflektovalo komplexnost vztahů mezi zemědělstvím, potravinami, energetikou a klimatickou změnou.

ZÁVĚR

Analýza zastoupení témat klimatické změny v českých médiích ukázala nerovnováhu v pokrytí zemědělství a potravin ve srovnání s energetikou. Navzdory výraznému přispívání k emisím skleníkových plynů jsou témata zabývající se globálním potravinovým systémem zastoupena jen marginálně. Zjištění zdůrazňují potřebu širšího zpravodajství, které lépe reflektuje vztahy mezi zemědělstvím, potravinami a klimatickou změnou, a podporuje větší povědomí o jejich dopadech na životní prostředí.

ZDROJE

1. Crippa, M., E. Solazzo, D. Guizzardi, et al. (2021): Food systems are responsible for a third of global anthropogenic GHG emissions. Nature Food 2(3), 198–209. doi:10.1038/s43016-021-00225-9
2. Xu, X., P. Sharma, S. Shu, et al. (2021): Global greenhouse gas emissions from animal-based foods are twice those of plant-based foods. Nature Food 2(9), 724–732. doi:10.1038/s43016-021-00358-x
3. IPCC (2019): Summary for Policymakers. In: Climate Change and Land: an IPCC special report on climate change, desertification, land degradation, sustainable land management, food security, and greenhouse gas fluxes in

- terrestrial ecosystems [P.R. Shukla, J. Skea, E. Calvo Buendia, V. Masson-Delmotte, H.- O. Pörtner, D. C. Roberts, P. Zhai, R. Slade, S. Connors, R. van Diemen, M. Ferrat, E. Haughey, S. Luz, S. Neogi, M. Pathak, J. Petzold, J. Portugal Pereira, P. Vyas, E. Huntley, K. Kissick, M. Belkacemi, J. Malley, (eds.)].
- Xu, X., P. Sharma, S. Shu, et al. (2021): Global greenhouse gas emissions from animal-based foods are twice those of plant-based foods. *Nature Food* 2(9), 724–732. doi:10.1038/s43016-021-00358-x
 - Poore, J. & T. Nemecek (2018): Reducing food's environmental impacts through producers and consumers. *Science* 360(6392), 987–992. doi:10.1126/science.aaq0216
 - Xu, X., P. Sharma, S. Shu, et al. (2021): Global greenhouse gas emissions from animal-based foods are twice those of plant-based foods. *Nature Food* 2(9), 724–732. doi:10.1038/s43016-021-00358-x
 - FAO (2021): COP26: Agricultural expansion drives almost 90 percent of global deforestation. Available at: <https://www.fao.org/newsroom/detail/cop26-agricultural-expansion-drives-almost-90-percent-of-global-deforestation/en#:~:text=Rome%20%E2%80%93%20Agricultural%20expansion%20drives%20almost,Global%20Remote%20Sensing%20Survey%20today.> [Accessed: 02.05.2022]

Příloha - Seznam zahrnutých médií

Online média

- ČESKÝ ROZHLAS (irozhlas.cz)
- MAFRA, a.s. (lidovky.cz; idnes.cz/brno; idnes.cz/ceske-budejovice; idnes.cz/hradec-kralove; idnes.cz/jihlava; idnes.cz/karlovy-vary; idnes.cz/liberec; idnes.cz/olomouc; idnes.cz/ostrava; idnes.cz/pardubice; idnes.cz/plzen; idnes.cz/praha; idnes.cz/usti; idnes.cz/zlin; idnes.cz/ekonomika; idnes.cz/finance)
- TV Nova s.r.o. (nova.cz)
- BORGIS a.s. (novinky.cz)
- OUR MEDIA a.s. (parlamentnilisty.cz)
- Seznam.cz, a.s. (seznamzpravy.cz)
- CZECH NEWS CENTER a.s. (blesk.cz; reflex.cz)
- CzechCrunch s.r.o. (cc.cz)
- MediaRey, SE (forbes.cz)
- Flowee s.r.o. (flowee.cz)

Tištěná média

- N media a.s. (Deník N)
- CZECH NEWS CENTER a.s. (E15; E15 weekly; Reflex; Blesk; E15 - Právo & Byznys; E15 Magazín; E15 Premium)
- Economia, a.s. (Hospodářské noviny; Ekonom)
- MAFRA, a.s. (Lidové noviny; MF Dnes; Téma (CZ); Metro)
- BORGIS a.s. (Právo)
- Reportér magazín s. r. o. (Reportér)
- Respekt Media a.s. (Respekt)
- EMPRESA MEDIA, a.s. (Týden; Instinkt)
- Echo Media a.s. (Týdeník Echo)
- VLTAVA LABE MEDIA a.s. (Deník)
- New Look Media s.r.o. (Euro (4))
- MediaRey, SE (Forbes)
- Vydavatelství VLTAVA LABE MEDIA a.s. (Květy)

O ProVeg

ProVeg International je organizace zvyšující povědomí o potravinách, která pracuje na transformaci globálního potravinového systému nahrazením živočišných produktů rostlinnými a kultivovanými alternativami do roku 2040. ProVeg spolupracuje se všemi relevantními zúčastněnými stranami na vytvoření potravinového systému, kde si každý vybírá lahodné a zdravé jídlo, které je dobré pro všechny lidi, zvířata a naši planetu.

ProVeg získala cenu OSN Momentum for Change a úzce spolupracuje s klíčovými agenturami OSN zabývajícími se potravinami a životním prostředím. Máme status pozorovatele u UNFCCC a IPCC, zvláštní poradní status u ECOSOC a jsme akreditováni pro UNEA. ProVeg vytváří globální dopad, s pobočkami v 12 zemích na čtyřech kontinentech a více než 200 zaměstnanci a zaměstnankyněmi

ProVeg, z.s. | Londýnská 254/7, 120 00 Praha 2 | IČ: 03094936

ProVeg International je organizace zvyšující povědomí o potravinách s cílem snížit celosvětovou spotřebu živočišných produktů o 50 % do roku 2040.

